

Nepolitiški del.

Jelenska doba.

Seer mirno, tud' plašno pleme jelenov
 Kako zdaj silno razsaja, divjá! —
 Pobosti, podreti rod Slovenov
 Madjarsko pleme — košut ropotá;
 Negoden jelenek pa koplje in rije
 V Beču clo belim, in silno hiti,
 De slavno cesarstvo overže, razbije! —
 Očestva sramote se zver veselí!!

Al kmalo minula jelenska bo dōba,
 Naj rije, divja gerdo še tako;
 Jelenka, košute nečimerna zloba
 Sramotno pobita kmal penjala bo!
 Slovenski že lovec na lov se napravlja
 Od Jele Jelačev viteški sin,
 Slovenske junake okoli nastavlja,
 De carske deržave reši zverin. Hraberski.

Poziv k složenju narodne slovanske noše.

Že pred enim letmi se je tu in tam kakšnin glas zaslísal zastran vpeljanja stanovitne slovanske noše, alj vresničilo se ni nič, ker se je v tesnih oblikah absolutizma človek le tesno gibati zamogel. Od dnevoj Sušca pa je ta reč zmiraj živejši na svitlo stopala, vunder sopet na preromantiško, neumetno in nepraktiško vižo.

„Slovanska lipa“ je tedaj iz svojih udov odbor postavila, kateri bo osnovo in odločenje slovanske noše oskerbel.

Pri vsi razločnosti in umetniškimi vkusu, kakor tudi zgodovinski in narodni zvestobi se mora na enakomernost, nekako edinstvo, pri vsim tim pa tudi na priročnost, kakor drugo in tretjo lastnost gledati.

Odborniki, kakor gosp. Rittersberg, Slavomir Tomiček, F. Kopp, Kokorinski, Zap. Herberger, Štefan, Hanka, Erben itd. bodo v druge slovanske dežele pisali, v južnoslavjanske (Serbio, Hervatsko, Slavonsko, Dalmatinsko,) v Poljsko in Rusio, de se narodopisno-literarski doneski in vrezi (oblike) narodnih in zgodovinskih noš na „Slovansko lipo“ pošljejo. Tudi se mnogo različnih podob slovanskih noš (in scer mnogo spisanih) že zdaj znajde v Pragi, in scer v Muzeumu: Jugoslavjanske noše, v Zagrebu na svitlo dane, do zdaj 14 poobrazenih zvezkov; Les peuples de la Russie, Moravske noše, okoli 30 podob, ki so leta 1836 na svitlo prišle; od Moskviške zgodovinske družbe na svitlo dane malo-ruske noše; od Smolera na svitlo dane Lužiško-Serbske; potlej v kraljevskim bukvišu, pri grofu E. Nosticu, baronu Neuberku, v knezo-Lobkovičkim bukvišu, pri Križnikih, pri mestni gosposki v arhivu in v konzistorialnim bukvišu, poobrazene podobe v azlirčnih almanahih in drugih knjigah.

V seji odseka za slovansko narodno nošo od 25. Velkiserpana so gosp. obrazarji Joz. Mánes, Visek, Kravpa, Štorh, Helič, Seleny, Čermak, Javurek to delo zadovoljno prevzeli, de, če bo to primerno in potrebno, bodo podobe unih noš postavili in „Slovanski lipo“ predložili.

Razun tega je g. Hanka predlog storil, de bi se iz mnogoverstnih velikih Kantional poobličja (Portrait) sobirale, in tudi za to delo so bili umetniki izvoljeni, se ve de le za Prago, ko se take Kantionale z poobličji tudi v drugih mestih Českim, Moravskim in Šlezaskim in v Beču najdejo, posebno v Litomeřicu, Toplicah, Berni, Duksu, Trebicu, Tropicu, Žlutici, Eibenšicu, Tešni, Krudimu, Olomuču, Jungbunclavu, Kralicu, Iglavi, Kraljogradcu, Rakonicu, Preravi, v Kutenbergu itd.

Pri pregledovanji Kantional se tudi bibliške reči in svete podobe ne smejo v nemar pustiti, ampak noše v taistih se morajo skerbno pretrasti, ker umetniki srednjega veka so imeli pogosto navado, bibliškim ali svetim osebam tisto nošo prilastovati, ktero so v ravno tistim času rabili.

Iz tega vzroka je tudi potrebno, de se h kopijam iz Kantional kratko razjasnenje o podobarju, v letu, kdaj je delo končano, pridene in tudi kratki poduk v podobi papirja ali pergamenta, v zvezku, črnilu in barvah priloži; potlej bo se le mogoče, dober in popolni zgodovinski slovanske umetnosti sploh in česke obraznosti posebno postaviti in z tim dokazati, de Slovenstvo ni samo v pesništvu in glasništvu, ampak tudi v obraženji marsikteri lepi in blagi sad rodilo; za zgodovinski drama in zgodovinski roman je brez pogoje potrebno; naj se tedaj naši dramatiški pesniki, kakor Klicpera, Vencik, Tyl, Svoboda in drugi za to potegnejo.

Do zgorej imenovanih krajev roka Pražkih umetnikov ne seže. „Slovanska lipa“ tedaj vse umetalnike in v ti reči izurjene može na Českim, Moravskim, Šlezaskim in v Beču lepo poprosi, de bi take obrazke in popiske postavili in „Slovanski lipo“ v Prago poslali.

To se zgodi še posebno iz tega obzira, kakor smo že omenili, de skož to, če bi prav vse k deželjenimu namenu ne pripomoglo, bi se vunder zbirka narodnih noš tukaj se ve de že iz starih časov pomnožila in v českim narodnim muzeumu razpostavila; zanesemo se pri ti reči na vse domoljube.

V Pragi 28. dan Velkiserpana 1848.

Od odbora „Slovanske lipe“ za zloženje slovanske narodne noše.

Bošnjaki.

(Iz Podunavke.)

Bošnjaki so krepke sostave, zdravi, polni bodrosti (čilosti) zlasti v vojniški dolžnosti, zraven tega izurjeni v orožji, vselej gredo dobro oroženi v lastni narodni obleki, njih haljina (suknja) ujih košulja (srajca) je zmiraj odpeta na persih, njih gatje so po načinu mornarjev in rudeča kapa, naverh z eno kito okinčena, je njih pokrivalo na glavi. Serbov se šteje okoli 200,000 glav, oni prebivajo skori vsi v Novim Pazaru in na desnim bregu Drine. Še enkrat toliko na številu je Musulmanov, ki raztreseni po celi Bosni živijo, pa viksi pravice uživajo. Oni se tudi veliko z terživam pečajo, tudi z rokodelstvom, so bogati in imejniti, imajo viksi časti deržavne in vojaške v deželi in imajo vsak po več služabnikov. Nekteri tudi zemljo obdelujejo, konje pa vsi redé. Morlaci, narod od 80,000 duš so po večim delu Hercegovine na dalmatinski meji, v dolinah in na odsekih planine Prologa. Hervacani, prebivavci turške Hervaske je 50,000. V Sarajevu je tudi 2500 Židov.

Drugi spispek darov za brate Hrovate.

Gosp. Jur Varl	5 gold.	— kr.
„ Jozef Lipovsek	2 „	— „
„ Janez Rok	2 „	— „
„ Simon Rabič	1 „	— „
„ Simon Pečar	— „	20 „
„ Janez Krašovic 5 Frankov	— „	— „
„ A. Krest iz Radgone	5 „	— „
Gospodje uradniki c. k. Ljubljanskiga računstva	12 „	12 „
Gosp. Potočnik c. k. cestni uradnik	2 „	— „
„ Aloiz Mulley, kantonski komisar v Ipavi	2 „	— „
„ Simon Sterle, aktuar v Ipavi	2 „	— „
„ Dr. Müller v Ipavi	1 „	— „
„ Evgen Mayer v Ipavi	1 „	— „
„ Jozef Nahtigal, fajmošter v Černim Verhu	2 „	— „
„ M. L—é	2 „	— „
„ Jozef Nakus, fajmošter v Planini pri Ippavi	3 „	— „
„ Anton Repulus, fajmošter v Coli	3 „	— „
„ Valentin Šrey, fajmošter v Podkraju	3 „	— „
„ Jur. Grabrian, Dekan v Ipavi	5 „	— „
„ Janez Stritar, kaplan v Ipavi	3 „	— „
„ Janez Toman, kaplan v Ipavi	2 „	— „
„ Anton Braterič, kaplan v Slapu	3 „	— „
„ Filip Vertove iz S. Vidu pri Ipavi	4 „	24 „
„ Janez Arko, kantonski sodnik v Ipavi	2 „	36 „
„ Deiner, c. k. stotnik Piretniga regimeta	5 „	— „
„ Andrej Drušovič, kaplan pri s. Leonardu na Štajerskim	20 „	— „
„ Jur Tetek, kaplan	1 „	— „
„ Jozef Simonič, kaplan	1 „	— „
„ Jozef Slevič, kaplan	1 „	— „
„ Franc Slanič, kaplan	1 „	— „
„ Martin Veršič, kaplan	1 „	— „
„ A. K. J. P.	2 „	— „
„ Janez Kozler, en cekin.	— „	— „
„ Anton Žakel	5 „	— „
Gospa Maria Kozler en cekin.	— „	— „
„ Maria Rudolf v Ribnici	6 „	— „
Gospod Jozef Rudeš, grajsak v Ribnici	5 „	— „
„ Franc Rudeš v Ribnici	5 „	— „
„ Korel Rudeš v Ribnici	3 „	— „
„ Bogdan Rudeš	3 „	— „
Gospodična Tereza žlahtna Volf v Ribnici	4 „	— „
Gospod M. R.	2 „	— „
„ Janez Plaper	1 „	— „

Gosp. korar Jur Zupan v Ljubljani	10 gold.	— kr.
Po beri v Teržicu	6 „	20 „
Gospod Janez belo, modro, rudeče	2 „	— „
„ S. P. v Ljubljani	1 „	— „
Neznan	3 „	— „
Neznan	1 „	— „
Gospod Lukas Stanonik, kaplan	20 „	— „
„ Jozef Čelešnik, kant. komisar v Šneperku	5 „	— „
„ K. P.	1 „	— „
„ J. P.	— „	40 „
„ —	1 „	— „
„ R. E.	2 „	— „
„ J. N. za drage, verle Hervate	1 „	— „
„ Dr. Orel	1 „	— „
„ F. V. v Šneperku	— „	20 „
„ M. E.	— „	20 „
„ C. K.	1 „	— „
„ J. P.	1 „	— „
„ M. L.	— „	20 „
„ V. B.	5 „	— „
„ F. B.	1 „	— „
„ P. F.	1 „	— „
„ C. v Ljubljani	15 „	— „
„ G. K.	1 „	— „
„ Janez Dejak, starši v Senož.	3 „	— „
„ „ mlaj.	2 „	— „
„ Fridrik Vilher	10 „	50 „
4 gg. uradniki	1 „	40 „
Gosp. Jozef Dejak	10 „	— „
„ Franc Tripp	— „	20 „
„ Jozef Garcaroli	1 „	— „
„ Franc Mahorčič	— „	20 „
„ Anton Gospari	— „	20 „
„ Janez Gospari	— „	20 „
„ Franc Suša	— „	20 „
Gospa Tereza Stegov	— „	10 „
Gosp. Andrej Piano	— „	10 „
„ Jakob Horvat	— „	10 „
„ Jernej Selan	— „	30 „
„ Andrej Musec	1 „	— „
„ Jozef Švanut	— „	— „
„ Gregor Ferfila	— „	— „
„ Anton Selan	— „	— „
„ Janez Pupis	— „	— „
„ Andrej Perhave	— „	— „
„ Franc Iš	— „	— „
„ Jernej Rebec	— „	10 „
„ Anton Flora	2 „	— „
„ Karl Demšer	— „	20 „
Dva rodoljuba	2 „	— „
Gosp. Jozef Suša	— „	20 „
„ Janez Debevc iz Planine	1 „	— „
„ Janez Sore iz Lueka	1 „	— „
„ Pant. Verli iz Krinovic	1 „	— „
„ Jakop Dole iz Dile	— „	30 „
„ Matevž Premrov iz Ubelskiga	1 „	— „
„ Franc Cencič	— „	30 „
„ Bernard Dolenc iz Razdertlga	1 „	— „
„ Karl Premrov	1 „	— „
„ Valentin Koušca	1 „	— „
„ Anton Kaučič	1 „	— „
„ Karl Kaučič	1 „	— „
„ Janez Kaučič	2 „	— „
„ Matija Osano	— „	20 „
„ Anton Lesar	— „	20 „
„ Martin Kofou	1 „	— „
Gospa Jera Kofou	1 „	— „
Gosp. Valentin Komar	1 „	— „
„ Janez Petrovič	— „	20 „
„ Anton Blažek	— „	20 „
Gospa Maria Kaučič	1 „	— „
Gospod Anton Osana	— „	30 „
„ Dr. Bleiweis	10 „	— „
„ Jernej Ciringar	1 „	44 „
„ Dr. Vurebah, pravdosrednik	8 „	— „
„ Jur. Dolinar, pens. prof.	5 „	— „
„ E. Rebič, gimnaz. prof.	5 „	— „
„ Janez Lever	1 „	— „
„ Aloiz Bahman usk. v Premu	6 „	— „
Iz Bohinja	3 „	33 „

Skupej 317 „ 4 „
 Ako se priloži znesek perviga
 spiska, je skupej . . . . . 553 „ 24 „
 3 cekine in 5 frankov.

Slovensko društvo v Ljubljani.

Žitni kup.	v Ljubljani		v Krajnji	
	16. Kimovba.	4. Kimovca.	16. Kimovba.	4. Kimovca.
Srednja cena 1 mernik.	gold.	kr.	gold.	kr.
Pšenice domače	2	26	2	33
„ banaske	2	31	2	40
Turšice	—	—	1	32
Sorčice	—	—	1	50
Rézi	1	30	1	30
Jecmena	1	17	1	15
Prosa	1	29	1	20
Ajde	—	—	1	30
Ovsa	—	45	—	45